

Розділ 2. Міжнародні економічні відносини

УДК 339.543:339.9(477)

DOI: 10.31732/2663-2209-2019-56-34-40

МИТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ: ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ

Гіжевський В.К.¹, Бабенко В.В.²

¹ к.ю.н., професор, проректор, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, вул. Табірна, 30-32, 03113, Україна, тел.: (044)-455-5707, e-mail.: gvk@krok.edu.ua, ORCID: 0000-0001-9697-6718

² магістрант, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, вул. Табірна, 30-32, 03113, Україна, тел.: (044)-455-5707, e-mail.: babenko@ukr.net, ORCID: 0000-0001-9831-2103

CUSTOMS REGULATION OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITIES IN UKRAINE: HISTORY AND MODERNITY

Hizhevskyy V.¹, Babenko V.²

¹ PhD (Law), professor, vice-rector, «KROK» University, st. Tabirna, 30-32, 03113, Ukraine, tel.: (044)-455-5707, e-mail.: gvk@krok.edu.ua, ORCID: 0000-0001-9697-6718

² undergraduate, «KROK» University, st. Tabirna, 30-32, 03113, Ukraine, tel.: (044)-455-5707, e-mail.: babenko@ukr.net, ORCID: 0000-0001-9831-2103

Анотація. У статті розглянуто поняття, сутність, зміст, мета, значення та основні напрями митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (далі - ЗЕД) в Україні. Наведено основні етапи еволюції вітчизняної системи митного регулювання та проаналізовано ключові особливості характерні для кожного періоду. Реформування митної системи України є тривалим та ускладненим різноманітними об'єктивними та суб'єктивними чинниками. Законодавча база все ще залишається досить громіздкою та знаходиться в процесі постійного вдосконалення. Адаптація до міжнародних норм та правил потребує все більшого сприяння з боку держави. Проведено порівняльний аналіз та дослідження розвитку нормативно-правового забезпечення адміністрування митних платежів в Україні. Не достатня прозорість практичного визначення митної вартості товарів під час виконання митних формальностей в нашій державі вважається чи не найбільшою і найголовнішою проблемою при нарахуванні митних податків та зборів від початку її запровадження. Висвітлено сучасний стан розвитку митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Сьогодні розвиток світової економіки характеризується суттєвим збільшенням ускладнених міжнародних економічних зв'язків. Недосконалість митної політики держави значною мірою сприяє мінізації зовнішньоекономічної діяльності та передумує виникненню корупційних схем. Запровадження національної електронної транзитної системи та підключення України до New Computerised Transit System (далі – NCTS) – це не лише суттєве наближення нашої держави до світової практики, це встановлення єдиних правил по переміщенню товарів через кордони для 35 країн в режимі реального часу. День початку роботи системи програмного продукту «NCTS» повинен стати новою датою для відліку чергової епохи в розвитку системи митного регулювання в історії незалежності нашої держави. Окреслено проблеми реалізації митної політики та надано пропозиції щодо вирішення основних проблем у системі митного регулювання в Україні. Сьогодні підвищення ефективності митної політики є обов'язковою передумовою успішної реалізації євроінтеграційних прагнень нашої держави.

Ключові слова: митне регулювання, зовнішньоекономічна діяльність, митні платежі, митні відносини, тарифні та нетарифні методи регулювання, адміністрування митних платежів.

Формул.: 0, рис.: 0, табл.: 0, бібл.: 19

Annotation. The article deals with the concepts, essence, sense, the purpose, values and the main directions of customs regulation of foreign economic activity (further - foreign trade activities) in Ukraine. The main stages of evolution of a domestic system of customs regulation are given and it is analysed characteristic key features for every period. Reforming of a customs system of Ukraine is long and complicated different objective and subjective factors. The legislative base still remains rather bulky and is in process of constant improvement. Adaptation to the international standards and rules demands the increasing assistance from the state. Comparative analysis and researches of development of standard legal support of administration of customs payments in Ukraine is carried out.

The transparency of practical determination of customs value of goods is not sufficient during performance of customs formalities in our state it is considered nearly the biggest and most important problem when charging customs taxes and fees from the beginning of its introduction. Are lit the current state of development of customs regulation of foreign economic activity in Ukraine. Today development of world economy is characterized by significant increase in the complicated international economic relations. The imperfection of customs policy of the state considerably promotes a tenization of foreign economic activity and precedes emergence of corruption schemes. Introductions to a national electronic transit system and connection of Ukraine to New Computerised Transit System (further - NCTS) are not only significant approximations of our state to world practice, this establishment of uniform rules on movement of goods through borders for 35 countries in real time. Day of the beginning of work of a system of the NCTS software product has to become new date for counting of the next era in development of a system of customs regulation in the history of independence of our state. Problems of implementation of customs policy are outlined and offers on the solution of the main problems in the system of customs regulation in Ukraine are given. Today increase in efficiency of customs policy is preconditions of successful realization of eurointegration aspirations of our state.

Key words: Customs regulations, foreign economic activity, customs payments, customs relations, tariff and non-tariff methods of regulation, administration of customs payments.

Formulas: 0, fig.: 0, tabl.: 0, bibl.: 19

Постановка проблеми. Кожна країна намагається позиціонувати себе на міжнародній арені як незалежна, сильна та правова держава. Сьогодні Україна має на меті вступити до впливових міжнародних організацій, таких як Європейський Союз та НАТО, але для цього потрібно формувати стабільну економічну систему, сприяти вільному обігу товарів, забезпечити умови для належного розвитку підприємництва.

Потрібно звернути увагу, що протягом останнього часу в Україні змінився вектор зовнішньоекономічної діяльності у бік євроінтеграційних аспектів розвитку. В свою чергу, зовнішньоекономічна діяльність є важливим складовим елементом національної економічної політики, в результаті чого підлягає державному регулюванню. Слід також зазначити, що актуальність досліджень з питань митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності значно зростає в сучасних умовах, коли динамічно змінюється структура товарообігу між державами, зростає зацікавленість у застосуванні зарубіжного досвіду розвитку митного законодавства.

Сьогодні головні пріоритети зовнішньоекономічної діяльності України формуються в умовах економічних, політичних та соціальних змін, що, в більшій мірі, пов'язано із членством у Європейському співтоваристві. В умовах політичної та соціально-економічної нестабільності в нашій державі важливого значення набувають питання державного

регулювання зовнішньоекономічної діяльності, яке проводиться у формі митного регулювання.

Вирішення проблем митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності необхідно починати з розуміння сутності митного регулювання, дослідження сучасного стану проблем у його розвитку та наданні пропозицій щодо вдосконалення митного регулювання, що є одним з ключових завдань у напрямі зміцнення відносин України із країнами Європи та світу в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням особливостей митного регулювання ЗЕД в Україні займалися такі науковці, як: К. Ю. Величко, Ю. О. Голинський, О. Г. Гуменюк, В. О. Козуб, О. О. Мужев, В. В. Муляр, О. І. Новік, Л. Л. Носач, О. І. Печенка, О. В. Сторожук, Г. М. Свириденко, Л. О. Чернишова, Н. С. Ситник, В. Я. Дубик та інші.

Необхідно зауважити, що недостатньо дослідженим залишається питання щодо вивчення досвіду зарубіжних країн та шляхів удосконалення механізму митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження особливостей митного регулювання в Україні, визначення проблем та шляхів удосконалення митного регулювання для формування сприятливих умов для подальшого розвитку нашої держави.

Виклад основного матеріалу дослідження. Наразі митне регулювання виступає важливим механізмом державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, яке реалізується у відповідності до Конституції України [1, ст. 141].

Митне регулювання, згідно ст.1 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», – це регулювання питань, пов'язаних із встановленням мит та інших податків, які справляються в процесі переміщення товарів через митний кордон України, процедурами митного контролю, організацією діяльності органів митного контролю України [3, ст. 1].

Слід зазначити, що митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні проводиться з метою:

- забезпечення збалансованості економіки та рівноваги на внутрішньому ринку України;
- стимулювання структурних економічних змін, в тому числі у сфері зовнішньоекономічних відносин суб'єктів ЗЕД;
- формування сприятливих умов для залучення економіки України в світову економічну систему [5].

Основним його завданням є захист української економіки від зовнішніх негативних впливів [10].

Загалом, митне регулювання є однією із найбільш важливих сфер державного регулювання, оскільки саме митне регулювання розкриває принципи та засади формування міжнародних відносин, створення ефективної, прозорої та справедливої системи оподаткування для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності [11]. Перш ніж розглядати сучасний стан розвитку вітчизняної системи митного регулювання, проведемо дослідження еволюції розвитку митної політики в Україні.

Генезис розвитку системи митного регулювання ЗЕД в Україні проходив у 6 етапів.

Перший етап (1991 – 1993 рр.) характеризується майже цілковитою відсутністю митного регулювання. Митне

регулювання на той час визначалося митним тарифом СРСР 1981 р., а з січня 1993 р. було введено Єдиний митний тариф України [12, ст. 107]. І лише через 20 років з набранням чинності Митним кодексом України [2, ст. 552], в червні 2012 р. його дія була припинена.

Для другого етапу (1994 – 1995 рр.) характерне оподаткування експортно-імпортних операцій більшою мірою з фіскальною метою. У цей час формуються основи митної політики, зокрема у 1994 р. створюється Митно-тарифна рада [13], яку було ліквідовано в 2013 р. [14, ст. 781]. Слід зауважити, що впровадження на даному етапі фіскальних мит вплинуло на зниження темпів економічного занепаду та сприяло поступовому відновленню економіки і формуванню позитивного платіжного балансу держави [6].

Третій етап (1996 – 1998 рр.) характеризується впровадженням більш активних методів, спрямованих на захист вітчизняної промисловості. На цьому етапі система митного регулювання приводиться у відповідності до вимог Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року (далі – ГАТТ) [15, ст. 2989] та Світової Організації Торгівлі (далі – СОТ). Ставки на імпорт сировини встановлені на мінімальному рівні, вводиться експортне мито на певні види товарів.

На четвертому етапі (1999 – 2005 рр.) проходить вдосконалення митного регулювання згідно норм міжнародного митного законодавства та вимог ГАТТ/СОТ. Проводиться поступова оптимізація ставок мит та товарної номенклатури. Підвищення ставок мита на готову продукцію сприяє тінізації економіки та виникненню контрабандних схем.

На п'ятому етапі (2006 – 2010 рр.) активізується співпраця із СОТ шляхом підписання 35 із 44 двосторонніх протоколів стосовно доступу до ринків товарів та послуг. У 2008 р. Україна стає повноправним членом Світової Організації Торгівлі [18], в рамках якої проводиться лібералізація імпортного та експортного тарифів, що супроводжується зниженням

ставок мита на значну кількість товарів. Наприклад, Україна прийняла на себе зобов'язання не застосовувати обов'язкові мінімальні експортні ціни, знизити експортні мита на насіння олійних культур, металолом кольорових і чорних металів, зниження рівня імпортного тарифного захисту тощо [17].

Шостий період (з 2010 р. по теперішній час) характеризується змінами в структурі митного регулювання, що посилює контроль за правильністю визначення митної вартості, класифікації та країни походження товарів. Ключовими пріоритетами реформування митниці стають скорочення часу митного оформлення, впровадження митного пост аудиту, єдиного вікна та електронного декларування товарів [6]. Головною особливістю цього етапу є введення в дію нового Митного Кодексу [2, ст. 552], який радикально змінює митне законодавство держави в цілому. Він містить низку нововведень, які направлені на спрощення процедур митного оформлення товарів.

Як бачимо, за весь період незалежності митна політика в Україні підлягала багатьом змінам в інституційному забезпеченні її організації. Так, Україна пройшла складний та важливий етап становлення митної політики. В той же час, законодавство і наділі залишається складним і громіздким, не дивлячись на те, що прийняття Митного кодексу призвело до об'єднання багатьох нормативних документів [9].

Сучасна митна діяльність України являє собою систему заходів, направлених на імплементацію основних положень митної політики. Основними засобами митного регулювання виступають: тарифні (митний контроль, митне оформлення) та нетарифні (ліцензування, митні обмеження) [8].

Раніше головною метою митного регулювання був збір митних платежів для формування державного бюджету, але сьогодні митна політика зазнає кардинальних змін та потребує системного підходу при визначенні ролі митних органів України.

Наразі діяльність митних органів спрямована на створення сприятливих зовнішньоекономічних умов для забезпечення ефективного сталого розвитку України шляхом реалізації конкретних заходів у наступних сферах суспільного життя: у сфері державної безпеки; у сфері безпеки державного кордону України; в економічній сфері; в екологічній сфері [10].

Сьогодні основними напрямками митного регулювання є:

- формування митного середовища для імпорту товарів (робіт, послуг) на митну територію України;
- покращення комунікації між митними органами та суб'єктами ЗЕД;
- перешкоджання ввезенню неякісних товарів на територію України;
- імплементація сучасних інноваційних технологій для вдосконалення митних послуг [8].

Наразі вітчизняна митна політика передбачає забезпечення її єдності на всій території нашої держави, координацію зусиль усіх підрозділів Державної податкової служби України, Державної митної служби (знаходяться у процесі створення) на виконання її пріоритетних напрямків роботи, удосконалення нормативно-правової бази, тісну взаємодію із митними органами інших країн [4].

На сьогоднішній день митна політика нашої держави характеризується недосконалістю, викликаною значною мірою у загальному обсязі обігу товарів, які переміщуються шляхом контрабанди; великою кількістю правопорушень у сфері інтелектуальної власності; невідповідністю діючої системи митного контролю сучасним стандартам пропускну здатності; наявністю шахрайських і корупційних схем у системі митного регулювання; значним обсягом тінізації зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств тощо [4].

Для підвищення ефективності митного регулювання необхідно, в першу чергу, насамперед: стабілізувати ситуацію в країні; сформувати пріоритетні напрямки

державної підтримки розвитку галузей народного господарства, які саме забезпечують державу високоякісними конкурентоспроможними товарами; ввести обмеження на продукцію, імпорт якої може зашкодити національному товаровиробнику; забезпечити підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції; сприяти залученню іноземних інвестицій та інтеграції вітчизняної економіки у світову [4].

Також, сьогодні варто звернути увагу, що прийняття 12 вересня 2019 р. Закону України «Про режим спільного транзиту та запровадження національної електронної транзитної системи» [16, ст. 232] (набирає чинності 25 березня 2020 р.) має сприяти оптимізації митних процедур та забезпечити їх прозорість у відповідності до європейської практики. Підключення України до системи New Computerised Transit System надасть можливість нашій державі налагодити обмін митною інформацією в режимі реального часу з 35 країнами Європейського Союзу. Саме цей момент має стати точкою відліку для нового (наступного) сьомого етапу розвитку митного регулювання в Україні.

Висновки. Розглянувши сучасні тенденції та умови розвитку системи митного регулювання в Україні, можна зробити висновки, що пріоритетами у цій сфері повинні стати: захист національних інтересів держави з одночасним застосуванням міжнародних вимог та стандартів; спрощення митних процедур; формування сприятливого середовища для учасників ЗЕД; вдосконалення чинного митного законодавства; підвищення ефективності системи виявлення та запобігання негативним явищам у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Таким чином, в умовах євроінтеграції, ведення ефективної митної політики України сприятиме: спрощенню доступу до ринку збуту українських товарів на європейські ринки; залученню іноземних інвестицій; покращенню ділового іміджу України у світі; швидкому економічному реформуванню тощо. Адже, саме система митного регулювання в Україні повинна

створити достатньо сприятливі умови для адаптації національної економіки до міжнародної конкуренції не лише шляхом приєднання до системи вільного переміщення ресурсів.

Отже, можна вважати, що перспективною формою подальшого удосконалення митної політики є уніфікація вітчизняного митного законодавства у відповідності до світових норм, зокрема, в частині: забезпечення соціальної справедливості у сфері митної політики; забезпечення стабільності митного законодавства; впровадження загальновизнаних світових стандартів митної діяльності держави; надання можливості вибору альтернативних варіантів поведінки учасникам митних процесів; забезпечення ефективного митного контролю.

Для цього необхідно внести відповідні зміни та доповнення до чинного законодавства нашої держави в частині:

- відходу від превалювання фіскального пріоритету у системі адміністрування митних платежів;
- зменшення податкового тягара непрямих податків (стосується податку на додану вартість (далі - ПДВ), в тому числі чіткого визначення порядку нарахування платежів при виконанні митних формальностей та заборони нарахування податку на податки (стосується нарахування ПДВ при оформленні імпорту на суму митної вартості, мита та акцизного податку) [19, ст. 190.1];
- забезпечення умов для прозорого розрахунку митної вартості;
- перегляду і спрощення процедури застосування пільг у митному регулюванні.

Подальші дослідження мають бути направлені на розробку рекомендацій щодо забезпечення високої ефективності митного регулювання України за умов членства України у Європейському Союзі.

Література:

1. Конституція України станом на 20 листопада 2019 р. / Відомості Верховної Ради України. № 30. Ст. 141.

2. Митний кодекс України станом на 20 листопада 2019 р. / Відомості Верховної Ради України. № 44-45, № 46-47, № 48. Ст. 552.

3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 р. / Відомості Верховної Ради України. № 29. Ст. 377.

4. Голинський Ю. О., Муляр В. В. Митна політика та її вплив на менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. *Молодий вчений*, 2018. № 10(2). С. 745-748.

5. Гуменюк О. Г. До питання про основні принципи митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. *Науковий вісник Херсонського державного університету*, 2016. № 16(4). С. 113-116.

6. Гуменюк О. Г. Еволюція системи митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. *Економіка і суспільство*, 2018. № 14. С. 784-791.

7. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник / К. Ю. Величко, В. О. Козуб, Л. Л. Носач, Л. О. Чернишова, О. І. Печенка. Харків : Форт, 2017. 221 с.

8. Мужев О. О. Імплементція сучасних заходів митної політики в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, 2018. № 18. С. 165-169.

9. Новік О. І. Еволюція становлення нормативно-правового забезпечення адміністрування митних платежів в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, 2017. № 13(2). С. 44-50.

10. Сторожук О. В., Свириденко Г. М. Митно-тарифне регулювання як фактор забезпечення зовнішньоекономічної безпеки держави в умовах інтеграції. *Глобальні та національні проблеми економіки*, 2017. № 17. С. 94-98.

11. Сучасна митна політика в умовах поглиблення інтеграційних процесів: збірник тез доповідей та матеріалів учасників круглого столу студентського Науково-практичного гуртка митної справи кафедри державних та місцевих фінансів / ред. Н. С. Ситник, В. Я. Дубик, Ю. О. Голинський. Львів : ФУФБ, 2018. 112 с.

12. Декрет Кабінету Міністрів України «Про Єдиний митний тариф України» від 11.01.1993 р. / Відомості Верховної Ради України. 1993. № 12. Ст. 107.

13. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Митно-тарифну раду України» від 07.02.1994 р. № 62. URL : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_420.

14. Постанова Кабінету Міністрів України «Про ліквідацію деяких консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів», утворених Кабінетом Міністрів України» від 13.03.2013 р. № 180 / Офіційний вісник України. 2013. № 23. Ст. 781.

15. Генеральна угода з тарифів і торгівлі 1994 року від 15.04.1994 р. / Офіційний вісник України. 2010. № 84. Ст. 2989.

16. Закон України «Про режим спільного транзиту та запровадження національної електронної транзитної системи» від 12.09.2019 р. / Відомості Верховної Ради України. 2019. № 41. Ст. 232.

17. Угода про заснування Світової організації торгівлі від 15.04.1994 в редакції від 15.04.1994 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_342.

18. Протокол про вступ України до Світової організації торгівлі від 05.02.2008 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_049.

19. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. / Відомості Верховної Ради України. 2011. №13-17. Ст. 112.

References:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2019), “The Constitution of Ukraine as of November”, № 30, ar. 141.

2. The Verkhovna Rada of Ukraine (2019), “Customs Code of Ukraine”, № 44-45, № 46-47, № 48. Ст. 552.

3. The Verkhovna Rada of Ukraine (1991), The Law of Ukraine “On foreign economic activity”, № 29, art. 377.

4. Holynskiy, Yu. O. and Muliar, V. V. (2018), “Customs policy and its influence on foreign economic activity management”, *Molodyi vchenyi*, № 10(2), pp. 745-748.

5. Humeniuk, O. H. (2016), “To the question of the basic principles of customs regulation of foreign economic activity”, № 16(4), pp. 113-116.

6. Humeniuk, O. H. (2018), “Evolution of the system of customs and tariff regulation of foreign economic activity”, *Ekonomika i suspilstvo*, № 14, pp. 784-791.

7. Velychko, K. Yu. Kozub, V. O. Nosach, L. L. Chernyshova, L. O. and Pechenka O. I. (2017), *Mytne rehuliuвання zovnishnoekonomichnoi diialnosti* [Customs regulation of foreign economic activity], Fort, Kharkiv, Ukraine, p. 221.

8. Muzhev, O. O. (2018), “Implementation of modern customs policy measures in Ukraine”, *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*, № 18, pp. 165-169.

9. Novik, O. I. (2017), “Evolution of the formation of regulatory support for the administration of customs payments in Ukraine”, *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*, № 13(2), pp. 44-50.

10. Storozhuk, O. V. and Svyrydenko, H. M. (2017), “Customs-tariff regulation as a factor of ensuring the foreign economic security of the state in the conditions of integration”, *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, № 17. С. 94-98.

11. Sytnyk, N. S. Dubyk, V. Ya. and Holynskiy Yu. O. (2018) *Suchasna mytna polityka v umovakh pohlyblennia intehratsiinykh protsesiv: zbirnyk tez dopovidei ta materialiv uchasyvnykh kruhloho stolu studentskoho Naukovo-praktychnoho hurtka mytnoi spravy kafedry derzhavnykh ta mistsevykh finansiv* [Modern customs policy in the conditions of deepening

integration processes: a collection of abstracts and materials of the participants of the round table of the Student Scientific and Practical Circle of Customs Affairs of the Department of State and Local Finance], FYFB, Lviv, Ukraine, p. 112.

12. Cabinet of Ministers of Ukraine (1993), Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine “About the Single Customs Tariff of Ukraine”, № 12, art. 107.

13. Cabinet of Ministers of Ukraine (1994), Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine “On the Customs Tariff Council of Ukraine”, retrieved from : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_420.

14. Cabinet of Ministers of Ukraine (2013), Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine “On liquidation of some advisory, advisory and other subsidiary bodies”, № 23, art. 781.

15. General Agreement on Tariffs and Trade (1994), *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*, № 84, art. 2989.

16. The Verkhovna Rada of Ukraine (2019), The Law of Ukraine “On the mode of joint transit and introduction of national electronic transit system”, № 41, art. 232.

17. Agreement Establishing the World Trade Organization as amended on 15.04.1994, retrieved from : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_342.

18. Protocol on Ukraine's accession to the World Trade Organization dated 05.02.2008, retrieved from : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_049.

19. The Verkhovna Rada of Ukraine (2011), Tax Code of Ukraine, №13-17, art. 112.

Стаття надійшла до редакції 28.11.2019 р.